

Ο γέροντας Διονύσιος της Σκιάθου (1802 - 1887)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Πέρασαν περισσότερα από εκατό έτη από την κοίμηση του μακαρίου ιερομονάχου Διονυσίου, του φημισμένου Γέροντα της Σκιάθου, για τον οποίο ο Α. Παπαδιαμάντης είπε: «Εάν εγεννάτο προ του Δ' αιώνας, θα ήτο μάρτυς, εάν μετά τον Δ', όσιος». Είναι γεγονός πως η βιογραφία είναι η μόνη αληθινή ιστορία. Σκοπός και της παρούσης συνοπτικής βιογραφίας είναι να διατηρήσει την ευωδία του αγώνος του μεγάλου αυτού Γέροντος και στις καρδιές των νεωτέρων φιλαρέτων, που αγαπούν τις ιερές παραδόσεις των πατέρων μας. Οι βιογραφίες δεν αποσκοπούν στην απλή εξιστόρηση χρονολογιών και γεγονότων, αλλά στην παρουσίαση του ένθεου ζήλου των μορφών αυτών, ευεργετικού και χρήσιμου για την υποτονική ζωή μας. Η παρούσα βιογραφία εκεί αποσκοπεί. Ο λόγιος και ενάρετος κληρικός Διονύσιος Επιφανιάδης, διδάσκαλος του Γένους και καθοδηγητής των διηγηματογράφων Α. Παπαδιαμάντη και Α. Μωραϊτίδη, έχει να επιδείξει βίο συνεχών πνευματικών αγώνων και κατακτήσεων.

Πηγή: papadiamantes.blogspot.com

Ο Γ. Διονύσιος γεννήθηκε στη Σκιάθο το 1802, ημέρα Κυριακή του Πάσχα. Στη βάπτισή του έλαβε το όνομα Δημήτριος. Ήταν γιός του Επιφάνιου Δημητριάδη και της Ουρανίας Θωμά Κουμπή. Ο πατέρας του ήταν τότε βοεβόδας του νησιού. Ο Επιφάνιος (1760 - 1827) ήταν γιος του προεστώτος Δημητράκη Οικονόμου, που εκοιμήθη στη μονή του Ευαγγελισμού της Σκιάθου, με το μοναχικό όνομα Δαβίδ. Ηγούμενος της μονής ήταν ο πρώτος γιός του Αλύπιος († 1830), που είχε έλθει από τα Κατουνάκια του Αγίου Όρους, όπου επί πολλά έτη μόναζε. Από νωρίς ο Επιφάνιος αγάπησε τα γράμματα. Την αγάπη αυτή του την είχε εμπνεύσει ο καλός πατέρας του, που το 1809 του δώρησε την ιδιόκτητη μονή του Τιμίου Προδρόμου του Κρυφού, για την ίδρυση σχολείου στο νησί. Ο Επιφάνιος υπήρξε μαθητής του Στέφανου Δαπόντε, πατέρα του διάσημου Ξηροποταμηνού μοναχού Καισάριου, και του ιεροδιακόνου Νεόφυτου Καυσοκαλυβίτη, οπαδού του Κολλυβαδικού κινήματος, όταν ήταν στη Ρουμανία και είχε φύγει από καθηγητής που ήταν στην Αθωνιάδα Σχολή. Περί το 1795 συνδέθηκε με θερμή φιλία με τον εθνομάρτυρα Ρήγα Φεραίο, που είχε διατελέσει μαθητής της Αθωνιάδος Σχολής. Ο Επιφάνιος μ' ενθουσιασμό άσκησε το διδασκαλικό έργο τροφοδοτώντας την πίστη, την ελληνομάθεια και τη φιλοπατρία των υποδούλων Ελληνοπαίδων. Διακρίθηκε ως αγωνιστής στους

απελευθερωτικούς αγώνες της πατρίδος και ως συγγραφέας ιστορικών, φιλοσοφικών, ποιητικών και υμνογραφικών έργων. Έργα του εξέδωσαν και οι Α. Μωραϊτίδης και Α. Παπαδιαμάντης. Ο Επιφάνιος Δημητριάδης θεωρείται ένας από τους εξαίρετους διδασκάλους του Γένους.

Ο Γ. Διονύσιος διατήρησε το προσωνύμιο του πατέρα του “Λογιώτατος”, τον οποίο προσπάθησε να ξεπεράσει στην αγάπη των Ελληνικών γραμμάτων, καθώς και τους ρασοφόρους Δαβίδ και Αλύπιο, τον παππού και τον θείο του, από τους οποίους παρέλαβε και αύξησε τον ζήλο για τη μοναχική ζωή και τη θυσιαστική λατρεία για τη μητέρα Εκκλησία, στην οποία αφιέρωσε τα τάλαντα και τις δυνάμεις του. Μορφώθηκε στα σχολεία της Κωνσταντινουπόλεως και της Πάρου, έχοντας για δασκάλους λόγιους κληρικούς και λαϊκούς. Στην Πάρο διετέλεσε μαθητής του ιεροδιδασκάλου Ηλία και του περιώνυμου ασκητή Κυριλλάκη του Κολυβά, ο οποίος τον έκειρε μικρόσχημο μοναχό και του έδωσε τ’ όνομα Δανιήλ. Επιστρέφοντας στη Σκιάθο ο θείος του ηγούμενος Αλύπιος τον κατασταίνει δάσκαλο του νησιού. Η πρώτη αίθουσα διδασκαλίας του υπήρξε στο χώρο της σεβάσμιας μονής του Ευαγγελισμού. Αρκετοί αξιόλογοι μαθητές απήλαυσαν τη διδασκαλία του, μεταξύ των οποίων και ο πατέρας του Α. Μωραϊτίδη, που ήταν ο πρώτος εξάδελφός του. Η αδελφή του Γ. Διονυσίου, η Αρετίτσα, ήταν μάμμη των Α. Μωραϊτίδη και Α. Παπαδιαμάντη. Στην Πάρο όπου ξαναπηγαίνει συσταίνει σχολείο, στο μετόχι του Αγίου Αθανασίου της μονής Λογγοβάρδας, με την ευλογία του εναρέτου ηγουμένου Φιλοθέου, που προερχόταν από το Άγιον Όρος. Με ιερό ενθουσιασμό δίδασκε τους οικοτρόφους μαθητές του, τους οποίους ασκούσε και στην προσευχή, νηστεία και αγρυπνία. Διηγούμενος τον αγώνα του στο να διαπαιδαγωγήσει και μορφώσει τους μαθητές του, στον ανεψιό του Α. Μωραϊτίδη, λίγες μέρες προ της κοιμήσεώς του, έλεγε: «Ακόμα τα γόνατά μου έχουν ρόζους, από τας γονυκλισίας οπού έκαμνα ενώπιον των μαθητών μου προς οδηγίαν των». Ω να είχαμε σήμερα παρόμοιους δασκάλους!...

Από την Πάρο ο Γ. Διονύσιος έρχεται το 1833 στο Άγιον Όρος, το οποίο θα γίνει σημαντικός σταθμός της ζωής του. Κοινοβιάζει στην αυστηρή μονή του Αγίου Παντελεήμονος. Σύντομα κείρεται μεγαλόσχημος και παρά τις εκ της ταπεινώσεώς του αντιρρήσεις του χειροτονείται ιερέυς. Διακονεί με προθυμία τη μονή του και η φήμη του δεν αργεί να ξαπλωθεί και πέραν της ιερής αθωνικής χερσονήσου.

Το 1836 καλείται στο Οικουμενικό Πατριαρχείο και διατελεί σύμβουλος δύο πατριαρχών, του Γρηγορίου ΣΤ’ και του Ανθίμου Δ’. Οι αντιεκκλησιαστικές πράξεις των Βαυαρών τον αναγκάζουν να επιστρέψει στην πατρίδα του. Η λύπη των πολλών πνευματικών του τέκνων στην Πόλη για την αναχώρησή του ήταν μεγάλη.

Η παιδεία του και η αρετή του τον είχαν κάνει πολύ σεβαστό και αγαπητό σε όλους. Κάθε Σάββατο έκαμε αγρυπνία και κήρυττε τον θείο λόγο στις πολλές εκκλησίες της Βασιλεύουσας.

[Συνεχίζεται]